

Onderwerp: zienswijze wijziging Uitvoeringsregeling visserij

Volendam 10-04-2022

Geachte heer Staghouwer, Hierbij treft u onze zienswijze aan op de Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij in verband met een beperking van de IJsselmeervergunning

Inleiding

Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ([datum], nr.) tot wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij in verband met een beperking van de IJsselmeervergunning, ligt vanaf 18 maart t/m 15 april ter inzage in het kader van een consultatieronde. Deze regeling ziet op een wijziging van artikelen 16 van de Visserijwet 1963 en 11 en 12 van het Reglement voor de binnenvisserij 1985. Met deze regeling worden de beperkingen op de zogenaamde IJsselmeervergunning structureel wanneer deze gedurende een aaneengesloten periode van zeven jaar van kracht zijn geweest.

Artikel I

Artikel 73 van de Uitvoeringsregeling visserij wordt als volgt gewijzigd: 1. Onder vernummering van het vierde tot het vijfde lid wordt het volgende lid ingevoegd: 4. Voor zover de vergunning, bedoeld in het tweede lid, betrekking heeft op het gebruik van het staand net, wordt die slechts verleend onder de beperking dat het aantal staand netten dat in een jaar mag worden ingezet ten behoeve van de schubvisvisserij ten hoogste het aantal is dat op basis van een dergelijke vergunning in de onmiddellijk aan dat jaar voorafgaande periode van zeven jaar ten hoogste als zodanig mocht worden ingezet. 2. In het vijfde lid (nieuw) wordt "eerste, tweede en derde lid" vervangen door "eerste, tweede, derde en vierde lid"

Het moge duidelijk zijn dat aanpassing van deze regeling grote gevolgen met zich meebrengt voor de beroepsvisserij. De tijdelijke reductie vanaf 2014 van 85% wordt hierbij structureel en zal jaarlijks verder uitgebreid worden. Dit zal leiden tot visserijbedrijven die dit niet zullen volhouden en uit gaan vallen. De gevolgen van deze regeling zijn desastreus. Vissers hebben zich vanaf het begin verzet tegen deze tijdelijk inperking en zijn hierin gesteund door toenmalig staatssecretaris Dijkema, welke de tijdelijkheid van de maatregelen bevestigde. Ondanks dat de inhoud van de regeling anders doet vermoeden is er feitelijk sprake van bedrog door de overheid naar de vissers toe en toegedekt met een regeling van de minister. De zeven jaar lijkt volstrekt willekeurig gekozen, er is geen wetenschappelijke onderbouwing of nadere stukken die deze termijn verklaren, echter bij het zien van de inperkingen is al snel duidelijk waarom hiervoor gekozen is. Vanaf 2014 zijn de inperkingen aangevangen.

Aanleiding

De aanleiding volgens het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK) is de wens van partijen betrokken bij het Actieplan toekomstbestendig visserijbeheer IJsselmeergebied om de sinds 2014 geldende beperking op de inzetbaarheid van het vistuig

staand net, structureel te maken. Dit zou passen in het streven van partijen om de visserij op het IJsselmeer te verduurzamen.

Een van de onderdelen van het Actieplan is om de zogenoemde 'ongebruikte rechten' uit het systeem te halen. Dit heeft betrekking op de situatie waarin sprake is van een over een langere periode voortdurende vermindering in de toegestane inzet van vistuigen met het oog op de bescherming van bestanden. Met de voorliggende beleidsregel worden de kaders geschetst waarbinnen deze ongebruikte rechten structureel in de vergunningen komen te vervallen

Partijen die hierbij betrokken geweest zijn: : PO IJsselmeer, Sportvisserij Nederland, Vogelbescherming Nederland, STIJ, Provincie Flevoland, Provincie Noord-Holland, Provincie Friesland, Ministerie van IenW en Ministerie van LNV.

Bij het gebruik van het IAK zijn geen beroepsvissers betrokken. De PO, ooit bedoelt als belangenbehartiger van de beroepsvissers, is dit al lange tijd niet meer. PO's zijn ondertussen verlengstuk geworden van de overheid en kunnen niet meer gezien worden als volwaardig belangenbehartigers van de beroepsvissers, waardoor we kunnen constateren dat in het debat voorafgaand aan de totstandkoming van de regeling, het belang van de vissers en de visserijsector onvoldoende meegewogen is. Vissers hebben verduurzaming hoog op de agenda en er zijn velerlei initiatieven op dit gebied, zij zijn namelijk gebaat bij een gezonde visstand het is immers hun bron van inkomen. De structurele inperking heeft weinig met verduurzaming te maken. Wat als bepaalde visstanden verbeteren, wat als dit al is gebeurd, wat als sprake is van onder bevissing, voortschrijdend inzicht, kortom .. wat is plan b, als blijkt dat de inperkingen niet meer noodzakelijk zijn?

Daarnaast missen wij de onderbouwing van het maatschappelijk probleem, wat is het probleem waarop deze regeling de oplossing is. We hebben alleen een wens van de overheid maar geen maatschappelijk probleem. Welk probleem wordt opgelost om de sinds 2014 geldende beperking op de inzetbaarheid van het vistuig staand net, structureel te maken? Wij vragen ons af hier goed over is nagedacht. Als we kijken naar de afname van het aantal IJsselmeer vissers en de bijzonder goede vangstgegevens lijkt er helemaal geen aanleiding om de inperking structureel te maken. De cijfers geven een zeer positief beeld met betrekking tot de schubvisstand. Daarnaast zijn beroepsvisser een onmisbare schakel in de voedselvoorziening keten. We ervaren nu zelf hoe kwetsbaar onze voedselvoorziening kan zijn. Er lijkt hierin geen afweging te zijn gemaakt.

Betrokkenen

De conceptregeling is besproken met de partijen die zijn betrokken bij het Actieplan toekomstbestendig visserijbeheer IJsselmeergebied. Zij hebben ingestemd met de daarin uitgezette lijn. De partijen betrokken bij het Actieplan zijn PO IJsselmeer, Sportvisserij Nederland, Vogelbescherming Nederland, STIJ, Provincie Flevoland, Provincie Noord-Holland, Provincie Friesland, Ministerie van IenW en Ministerie van LNV. Ondanks dat het voorstel enorme en desastreuze gevolgen heeft voor de beroepsvissers is hun belang onvoldoende meegenomen. Er wordt bepaald voor hen niet met hen. Er zal vanuit de

beroepsvisserij dan ook geen draagvlak zijn voor deze maatregel. Deze nieuwe regelgeving heeft grote gevolgen voor de visserijbedrijven.

Het probleem, doel en overheidsinterventie

Het probleem volgens de bijlage is dat thans jaarlijks een besluit moet worden genomen over verlenging van de sinds 2014 doorgevoerde beperkingen op de inzetbaarheid van het vistuig staand net. Dit leidt voor de betrokken partijen tot onzekerheid over het al dan niet structurele karakter van die beperking. Gezien het streven om de visserij op het IJsselmeer te verduurzamen is het wenselijk om de beperkingen structureel te maken en daarmee de vergunninghouders duidelijkheid te geven. Gezien de gegevens waarover onze minister beschikt is het noodzakelijk om de bestaande vangstcapaciteit gericht op schubvis te handhaven op het reductiepercentage zoals dat sinds 2014 geldt en expliciet te maken wanneer een dergelijke beperking structureel van karakter wordt. Uitgangspunt daarbij is dat een doorgevoerde beperking structureel van karakter is als die gedurende een aaneengesloten periode van zeven jaar is doorgevoerd. Daarbij is het hoogste aantal toegestane netten wat in deze zeven jaar mocht worden toegepast leidend voor de vaststelling van het maximum aantal netten zoals dat vanaf dat moment structureel mag worden toegepast. Er is gekozen voor een periode van zeven jaar omdat daarmee wordt tegemoet gekomen aan een evenwichtige afweging tussen het belang van de ondernemer en zijn bedrijfszekerheid, en het algemene belang ter bescherming van de visstand en de verzekering van een duurzame visserij. Deze periode biedt vergunninghouders daarmee voldoende tijd hun bedrijfsvoering aan te passen aan de ontstane situatie.

Voor de betrokken partijen leidt het al dan niet structurele karakter van de beperking tot onzekerheid. Dat lijkt het probleem te zijn wat deze regeling moet oplossen. Wij vragen ons af wat nu precies het probleem is. Wat ons betreft is deze er niet. Er lijkt een probleem te zijn gecreëerd om zo een extra mogelijkheid te hebben om de beroepsvisserij verder in te perken door het afpakken van historisch en betaalde rechten. Dit is oneigenlijk gebruik van de wet en regelgeving. Onzekerheid is kenmerkend voor de visserij. Wat is het bezwaar om jaarlijks op basis van wetenschappelijke inzichten en ervaring van de vissers, de beperkingen te evalueren, aan te passen en recht te doen aan de werkelijkheid.

Daarnaast wordt er gesproken over de bescherming van het algemeen belang, namelijk bescherming van de visstand. In geen enkel document hebben wij kunnen terug vinden wanneer de visstand voldoende is om de inperkingen op te heffen. Het doel, het dienen van het algemeen belang door verzekering van duurzame visserij, kan niet worden behaald. Er is namelijk nergens omschreven wanneer het doel behaald is. Dus er zullen inperkingen blijven volgen omdat we nooit weten wanneer het goed is! Heeft de minister nagedacht over; wanneer het goed is?

Tel daarbij op de positieve schubvisstand, geconstateerd door de professionals welke nagenoeg hun hele leven doorbrengen op zee en zich continu bezig houden met visserij, met de instandhouding van de natuurlijke habitat en uiteraard de visstand, en dan nog het ontbreken van recent wetenschappelijk onderzoek naar de schubvisstand. Dit maakt de hele regelgeving diffuus. Daarnaast is onduidelijk wanneer de 7 jaar ingaan, is dit per wanneer de regeling in werking zou treden of met terugwerkende kracht?

De regeling is gebaseerd op aannames en leidt zo o.a. juist tot rechtsonzekerheid en rechtsongelijkheid. Aannamen dat de schubvisstand slecht is, dat dit veroorzaakt wordt door de visserij en dat de oplossing bestaat uit structurele inperking van de visserij. Er is geen rapport of aanwijzing te vinden die deze aanname ondersteunt. Deze regeling is dan ook niet gebaseerd op wetenschappelijke inzichten en ervaringen van professionals maar gemaakt achter een bureau, waarbij het lijkt dat men voornamelijk aan het zoeken is geweest hoe een wettelijk kader kan zorgen voor verdere inperking van de beroepsvisserij.

Het werkelijke probleem is dat de vissers altijd is voorgehouden dat de inperkingen tijdelijk zouden zijn. Dat is hetgeen de onzekerheid meebrengt, de vragen; wanneer wordt de tijdelijke inperking versoepeld, waar komt de overheid nu weer mee, hoe worden wij gecompenseerd.

Daarnaast vinden wij in de bijlage geen verplichte kwaliteitseis Bedrijfseffectentoets (BET) terug. Graag zien wij deze alsnog tegemoet. De aard en omvang van de gevolgen voor het visserijbedrijf is niet in kaart gebracht. Op deze manier kan dit ook niet in de besluitvorming worden meegewogen en worden bepaald of de effecten acceptabel en proportioneel zijn gelet op het doel van de regelgeving. De zinsnede dat de periode van zeven jaar de vissers voldoende tijd geeft om hun bedrijfsvoering aan te passen is nergens op gebaseerd en uit de lucht gegrepen. Wij vragen ons af of de minister heeft nagedacht over de desastreuze gevolgen die deze regeling met zich meebrengt?

Wij zijn van mening dat de effecten van deze regeling onacceptabel en niet proportioneel zijn. Daarnaast zijn er ook andere instrumenten beschikbaar om het doel te bereiken. Namelijk continuering van de huidige situatie, met een jaarlijkse evaluatie over de huidige inperkingen. Mogelijk zou een goede uitkoopregeling ook kunnen leiden tot afvloeien van visserijbedrijven.

Op het moment dat duidelijk is dat visrechten worden afgepakt na zeven jaar van inperkingen, wordt de ruimte voor innovatie steeds kleiner en komt in de knel. Waarom zou er nog worden geïnoveerd als uiteindelijk toch alles wordt afgepakt. Het geeft een gevoel van machteloosheid en frustratie. Investeren in duurzaamheid wordt steeds moeilijker met dit soort vooruitzichten. Het opleggen van steeds verder gaande beperkingen zorgt voor steeds minder draagvlak en een steeds groter wantrouwen naar de overheid, daar waar de overheid juist te winnen heeft bij vertrouwen.

In plaats van steeds verdergaande wet en- regelgeving en denken in sancties zouden we juist de dialoog moeten opzoeken, onderzoek doen naar mogelijkheden en innovatie stimuleren en belonen. Hier heeft uiteindelijk iedereen belang bij. Betrek de beroepsvisser in een vroeg stadium in het besluitvormingsproces, laat ze als volwaardig partners meedenken en besluiten. Zodat er een gevoel van "samen" ontstaat in plaats van een "zij tegen ons".

Wij stellen voor om de Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van ([datum], nr. .) tot wijziging van de Uitvoeringsregeling visserij in verband met een beperking van de IJsselmeervergunning, in te trekken. De huidige situaties te continueren en in gesprek te gaan met beroepsvisserij.

Stichting tot behoud visserij Nederland i.o.

